

eglutė

1981
vasaris

eglutė

1981
VASARIS

TURINYS

- 3 KELIAS Į TĖVYNĘ, J. Minelga
- 4 VĖLIAVA MEDYJE, A. Baronas
- 12 LAŠIUKO KELIONĖ, Pušėlė
- 19 GALVOSŪKIAI, O. Mikailaitė
- 23 APIE NEPAPRASTĄ KNYGYNĄ, N. Mazalaitė
- 28 VAIKŲ KŪRYBA
- 32 ŽAIDIMAS: PASIVAIKŠCIOJIMAS KAUNE

PIEŠINIAI

1981 viršeliai — A. Sruoginienės

Skyrių vinjetės — Zitės Sodeikienės

Kitos iliustracijos:

J. Paukštienės — 3, 27

J. Kiburo — 5, 7, 8, 9, 10, 26

A. Sutkuvienės — 11, 16, 18

A. Sruoginienės 12, 17

E. Muliolienės — 13, 14, 15

P. Osmolskio — 19, 22, 28, 29, 31

K. Veselkos — 23, 24

REDAKCIJA

Vyr. redaktorė — ses. O. Mikailaitė

Gautąją medžiagą "Eglutės" redakcija taiso ir tvarko savo nuožiūra. Be redakcijos leidimo "Eglutėje" spausdintų rašinių bei piešinių kitur prašome nespausdinti.

EGLUTĖ — vienintelis lietuviškas laikraštėlis vaikams išeivijoje. Leidžia ir spausdina Nekaltai Pradėtosios Marijos Seserys, Putnam, CT 06260. Administratorė — Danguolė Sadūnaitė. Prenumerata metams — \$7.00, vieno numerio kaina — \$0.75.

THE LITTLE FIR is a magazine for Lithuanian children. Published monthly except July and August by the Sisters of the Immaculate Conception. Published and printed at Immaculate Conception Convent, Putnam, Connecticut 06260. Yearly subscription — \$7.00; single copy — \$0.75. Second class postage paid at Putnam, Connecticut 06260

EGLUTĖ (THE LITTLE FIR) — (USPS 169-200)

KELIAS Į TĖVYNĘ

Jonas Minelga

O žvaigždute, o aušrine,
Man priminki gintarinę
Tėvų žemę. Iš aukštai
Ją grandinėse matai.

Vergo dalį broliai kentę,
Rinksis vėl į laisvės šventę.
Kai po žygių, po kovų
Kils trispalvės virš kalvų.

O žvaigždele gintarine,
Rodyk kelią į Tėvynę!
Jai gėlytės, jai sapnai,
Jai mūs meilė amžinai.

VĒLIAVA MEDYJE

Aloyzas Baronas

Mes berniukai labai mėgom žaist kareiviais. Lakstėm po namus su netikrais šautuvais, vienas kitą gaudydami, kol mama sušukdavo:

— Ar negalit gražiai žaisti? Aš negaliu žiūrėt į tuos šautuvus!

Tėtis ramiai pakėlė galvą nuo skaitomos knygos ir mus pasišaukė:

— Žiūrėkit, vaikai, čia rašo, kad pernai Lietuvoje vienas jaunuolis medyje iškabino trispalvę vasario 16-tos proga.

— Ir kas jam atsitiko? — susidomėjom, gerai žinodami, kad komunistai draudžia trispalvę rodyti.

— Jis buvo suimtas ir apklausinėtas, bet paskui paleido. **Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika** aprašo visokių tikrų įvykių, kaip dabar lietuviai kovoja prieš komunizmą, nors jokių ginklų neturi.

Mums pasidarė įdomu. Prašėme, kad tėtis papasakotų daugiau.

— Ir aš prisimenu panašų įvykį, kai dar lankiau pradžios mokyklą Lietuvoje, — pradėjo tėtis.

— Tai buvo 1941 metų žiemą, mažam Lietuvos miestely. Aš tada buvau maždaug toks, kaip ir jūs dabar — vienuolikos metų. Lietuvą jau buvo pagrobę rusai. Mums liepė iš vadovėlių išdraskyti lapus su Lietuvos himnu ir mūsų prezidentų paveikslais. Sakė, kad tik dabar Lietuva laisva ir rusus reikia labai mylėti, nes jie mus padarė laimingais. Rusai tvirtino, kad Dievo nėra ir todėl jie žemėje padarys rojų.

Bet mes matėme, kad taip nėra. Krautuvėse visko mažėjo, mūsų tėvai skundėsi, kad nebėra prekių. Girdėjom, kaip kalbėjo, kad daug žmonių susodino į kalėjimus. Mamytė paslėpė mūsų trispalvę vėliavą, nukabino vytį nuo sienos ir padėjo į skrynią — ant dugno, po visais drabužiais. Žmonės buvo labai išsigandę.

Netoli mūsų miestelio gyveno neturtingas ūkininkas. Jo vienas berniukas, vardu Pauliukas, mokėsi su manim šeštame skyriuje. Jo kitas brolis jau buvo septyniolikos metų ir padėjo tėvam ūkyje. Vieną dieną Pauliukas sako man:

— Niekam nesakyk, bet tu mums padėsi iškabinti Lietuvos vėliavą, jūsų gatvėje, sode. Atmeni, kaip pernai ten komunistai naktį buvo iškabinę savo vėliavą? . . . Iš-eik į lauką apie devintą valandą. Aš su broliu atnešime vėliavą. Mudu pasaugosim, o jis iškabins. Labai vėlai naktį, negerai. Devintą valandą ne labai vėlu, o žmonių gatvėse beveik nėra. Sode mūsų niekas nematys. Jei komunistai gali iškabinti savo vėliavą, tai ir mes galim!

— Anksčiau mažiau saugojo, — pasakiau aš.

— Bet mano brolis sako, kad mūsų daugiau. Rusų niekas nenori, čia mūsų žemė. Todėl neturime bijoti.

Atėjo vasario šešioliktoji. Buvo šalta. Einant, sniegas girgždėjo. Iš kaminų rūko dūmai. Visi žmonės sėdėjo namie, tik alkanos varnos krankė medžių viršūnėse. "Kaip būtų gera," galvojau, "jei Pauliukas nebūtų prašęs padėti tos vėliavos kabinti". Bet pažadėjau . . .

Kai tėtis su mama kalbėjosi virtuvėje, aš greit užsivilkau kailinėlius ir išėjau į gatvę. Buvo labai šalta. Šen ir ten mačiau vaikščiojančius sargybinius su šautuvais. Komunistai saugojo, kad niekas miestelyje neminėtų vasario šešioliktos.

Ne labai skubėdamas,ėjau kapų link. Į tą pusę buvo Pauliuko tėvų ūkis. Maniau, kad sutiksiu Pauliuką su broliu. Einant pro kapus, iš pavartės išsoko vyras.

— Sustok! Kur eini? — sušuko jis.

— Niekur.

— Ką čia neši?

— Nieką.

— Vis tiek kur nors ėjai, — vis klaūsinėjo vyras. Pa-
žinau, kad tai buvo miestelio batsiuvys. Jis labai gyrė
rusus ir sakė, kad tuos, kurie komunistų nemėgsta, reikia
mušt. Jis talkininkavo rusų policijai.

— Aš išėjau pasivaikščioti. Mokykloje mokytojas sa-
kė, kad sveika tyrą orą pakvėpuoti.

Batsiuvys pagalvojo. Priėjo prie manęs ir liepė atsi-
sagstyti kailinėlius. Iščiupinėjo kišenius ir, nieko neradęs,
pasakė:

— Tai eik.

— Kur?

— Ten, kur ėjai.

Zinojau, kad reikia eiti namo, nes jis mane seks, ir
parėjau. Nors nebuvo ilgai išėjęs, tėvai manęs pasigedo.

- Kur buvai? — paklausė tėtis.
- Niekur.
- Bet gi buvai išėjęs.
- Išėjau pasivaikščioti.
- Radai kada pasivaikščioti, nušalsi nosį, — pasakė mama, ir tuo viskas pasibaigė.

Sekančią dieną visi kalbėjo, kad už kapų, kur auga trys gluosniai, kažkas iškėlė trispalvę. Sename gluosnyje ji kabojo, truputį plevėsuodama. Kiti sakė, kad matė ir kitur iškabintas vėliavas. Miestelyje nebuvo laikraščių, o komunistai tokių dalykų neskelbė, tai niekas nieko tikro ir nesužinojo.

Tą rytą mokytojas mums nieko apie tai nesakė, bet mes tarp savęs kalbėjomės. Džiaugėmės, kad iškėlė vėliavą.

Apie vienuoliką valandą į mokyklą atėjo policininkas ir dar kažkoks žmogus. Atsistojęs prieš klasę, jis iš kišenės ištraukė pilką kumštinę pirštinę ir, iškėlęs, paklausė:

— Vaikai, kieno ta pirštinė? Ar nepametėt kuris?

Aš nedrąsiai pažiūrėjau į Pauliuką. Jis truputį paraudė, bet kiti to nepastebėjo. Vyras vėl paklausė:

— Ar nežinot, kieno ta pirštinė? Štai, va, čia truputį kiaura.

Aš nukaitau. Žinojau, kad tai Pauliuko pirštinė, bet tylėjau. Ir nė vienas vaikas neprisipažino, kieno ji. Gal tikrai ir nežinojo.

— Tai nežinot kieno, — trečią kartą prabilo vyriškis, apžvelgdamas visą klasę. Mokytojas stovėjo prie apšalusio lango ir nežinojo, ką sakyti.

— Tu eisi su mumis, — staiga policininkas parodė į mane. Vaikai, nusigandę ir nustebę, žiūrėjo į mane. Labiausiai nusteбės buvo Pauliukas.

Aš ramiai atsikėliau iš suolo. Kai išėjome iš klasės į koridorių, prisiminiau, kad einu į lauką be kailinėlių.

— Užsivilk, — pasakė policininkas.

Aš apsivilkau ir visi nuėjome į policiją. Ten vėl mane apklausinėjo.

— Tai nežinai kieno pirštinė?

— Ne.

— O kur vakarėjai?

— Niekur.

Jie daugiau neklausinėjo, bet iš kažkur įvedė mano mamą.

— Kur jūs berniukas pametė šią pirštinę?

— Ne, tai ne jo, — atsakė mama.

— O kur jis vakar vaikščiojo?

— Niekur. Jis tik buvo išbėgęs į gatvę, bet tuoj grįžo.

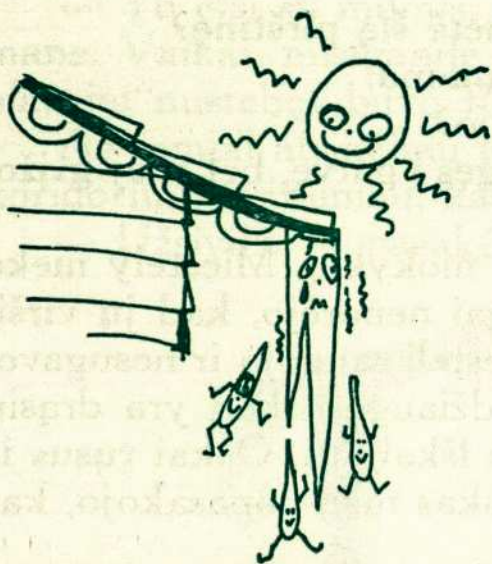
Zinot, kaip vaikai laksto.

Mane paleido ir aš grįžau į mokyklą. Miestely nieko nesuėmė. Matyt, miestelio sargai nenorėjo, kad jų viršininkai sužinotų, kaip blogai miestelį saugojo ir nesugavo, kas iškabino vėliavą. Žmonės džiaugėsi, kad yra drąsių vyrų, kurie nepabijojo vėliavos iškabinti. O kai rusus iš Lietuvos išvijo vokiečiai, Pauliukas man papasakojo, kas tą vakarą įvyko.

— Brolis ir aš iškabinom vėliavą prie kapinių. Bijojom į miestelį eiti, tai ir iškabinom ten. Labai skubėjom, ir pamečiau pirštinę. Gerai, kad nepasakei.

Tėtis baigė pasakoti apie vėliavą medyje. Ir kai tik pamatydavom veteranus keliant amerikiečių vėliavą, prisimindavom tėtės pasakojimą. Tada geriau supratom, kai per vasario šešioliktos minėjimą kalbėjo, jog vieną kartą visi kraštai bus laisvi ir Lietuvoj vėl plevėsuos trispalvė vėliava.

LAŠIUKO KELIONĖ

Pušelė

Sniegas buvo toks baltas ir minkštas. Medžių šakose kabojo lediniai kristalai pilni saulės spindulių.

Iš mokyklos išsiriti būrys vaikų — ir tuoju į sniegą! Andriukas tiek prisivoliojo sniege, jog atrodė kaip tikras sniego senis. Jo kepurė, šalikėlis ir pirštinės — visa buvo aplipę sniegu.

Įpuolęs į namus, Andriukas dar pasižiūrėjo pro langą į kiemą ir tuoju sušuko:

— Algio paukščiai mano paukščiukų duoną surijo!

— Algio tai “paukščiai” o tavo “paukščiukai”. Jo “ryja”, o tavieji “lesa”, ar taip? — ramiai pasakė mama.

— Bet mama, tikrai! Algio paukščiai turi didelius sparnus ir uodegas. Mano visai mažyčiai, todėl jiems maistą atima.

— Ką tu čia šneki, Andriau? — įsiterpė ką tik grįžęs jo brolis Algis. — Mano paukščiukai tavųjų neskriaudžia. Jie tik buvo labai alkani.

— Tai kam jų nešeri, kad jie turi vogti kitų trupinius?

— Tu per daug pasiėmei! Mano paukščiukų daugiau,
— kėlė balsą Algis, o Andriukas irgi nenusileido.

— Vaikai, nesipeškit kaip gaidžiai, — subarė mama. Tėte, paduok jiems tų senų bulkučių, tegu pasidalina lygiai. . .

— Dabar nereikia, jau pabėriau trupinių. Geriau tegu abu ateina man padėti tvarkyti siuntinį į Lietuvą.

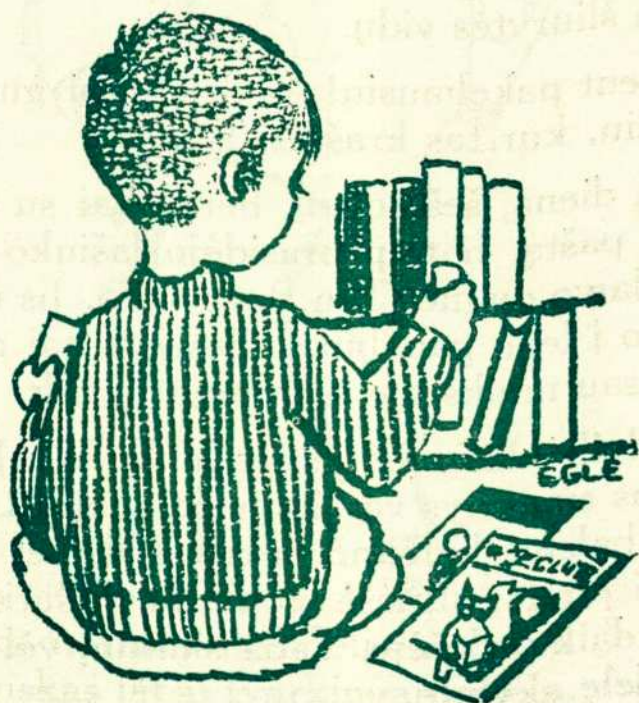
Kol mama ruošė vakarienę, visi trys vyrai uoliai dirbo prie siuntinio. Andriukas net šaliką nusiimti pamiršo.

— Ką įdėsim jūsų pusseserei ir pusbroliams? — paklausė tėvelis.

— Sigutei gal tikėtų šios minkštos šliurytės. Ji juk jauniausia, ar ne tėveli? — teiravosi Algis.

— O taip, tos šliurytės man patinka, — pridėjo ir Andriukas, glostydamas švelnų kailiuką.

— O aš pusbroliams norėčiau įdėti lietuviškų knygų ir gal senų "Eglutės" laikraštėlių. . . Ypač tų numerių, kur buvo išspausdinta mudviejų rašinėliai. Ar manai, kad jiems būtų įdomu, tėveli? — klausė Algis, vartydamas savo knygas.

— Labai būtų įdomu, Algiuk, bet komunistų tikrintojai nepraleistų.

— Bet šliurytės tai praleis! — tarė Andriukas, dėdamas jas į plastikinį maišelį. Jis nė nepastebėjo, kaip vienas lašiukas, nusiritęs nuo jo šalikėlio, išlydo į maišelį ir į minkštos šliurytės vidų.

— Tai bent pakeliausiu! — džiaugėsi gudrusis lašiukas. Sužinosiu, kur tas kraštas, Lietuva.

Sekančią dieną, šeštadienį, berniukai su tėveliu išvežė siuntinį į paštą. Ir taip prasidėjo lašiuko kelionė. Jis ilgai tūnojo laivo dugne. Ten buvo šalta. Jis nė nepajuto, kaip sustingo į ledo gabaliuką. Bet jam tai nerūpėjo, jis tik miegojo sau minkštoje šliurytėje ir tiek.

Po ilgo laiko lašiukas staiga nubudo. Jį ėmė labai purtyti. Visas siuntinys vartėsi ir šokinėjo. Lašiukas girdėjo piktus balsus, kalbančius rusiškai, bet nieko nesuprato. Dideli pirštai atplėšė siuntinio viršutinį popierių ir rausėsi tarp daiktų dėžėje. Tada siuntinį vėl uždarė, bet paliko nedidelę skylutę.

Žiūri lašiukas pro skylutę ir stebisi. Siuntinį neša i lėktuvą.

— Koks didelis paukštis! Įdomu, kur jis kiaušinius da-
da, — mąsto sau lašiukas. Jis pajuto, kad vėl keliauja, tik
ši sykį labai greitai.

Pagaliau lašiukas pasijuto, kad jis yra šiltoje vietoje.
Nusižiovavo.

— Mamyte, mamyte, ar nesakiau, kad šiandien kaž-
kas nepaprasto atsitiks! — džiūgavo švelnus balsas. — Ir
štai — siuntinys iš Amerikos!

— Taip, Sigute, tavo teisybė, — pritarė kitas balsas.
Užtat ir visą dieną nuo lango neatsitraukei ir snaiges
skaičiavai...

Lašiukas tylėjo ir klausėsi. Žiūri jis per savo plasti-
kinį maišiuką ir mato nedidelį kambarį. Jame ne daug
vietos, bet viskas labai tvarkingai sudėta. Ant sienų gra-
žūs lietuviški papuošimai.

— Mamyte, tik žiūrėk kas man įdėta nuo pusrolių! Šliurytės! Ir tokios gražios.

Tada lašiukas išsiritu laukan ir patyliukais nuriedėjo į kamputį. Iš ten jis galėjo stebėti šios lietuvių šeimos gyvenimą, tačiau jis daug ko nesuprato.

Netrukus, prilipęs prie Sigutės bato, jis iškeliavo pro duris ir pateko į sniego pūgą. Po kelių dienų atšilo. Lašiukui pasidarė šilta ir gera. Jis pajuto, kad darosi labai lengvas ir kyla, kyla aukštyn. Skrieja jis mėlynoje padangėje ir džiaugiasi. Pasižiūri žemyn — miškas. Aukštos pušys linguoja ir liūdną pasaką tarp savęs šnabžda. Lašiukui ir įdomu, ir graudu pasidaro.

— Kad taip nutūpčiau ant vienos pušies, — pagalvoja jis. Pajutęs stiprų vėją ir šaltį, jis ima stingti, kietėti ir kristi žemyn. Krinta, krinta, kol prilimpa prie aukščiausios pušies viršūnės.

— Pušele, aš esu lašiukas iš Amerikos, — nedrąsiai pradeda šnekėti keleivis.

— Manau, kad dabar tai esi ledukas, — švelniai suošia pušis, — nes iš Baltijos pučia stiprus ir šaltas vėjas.

— Baltija? Kas yra ta Baltija? — klausia svečias.

— Matyt, kad iš tolimų kraštų esi, kad nežinai. Mes esame Palangoje, prie Baltijos jūros. Čia yra pušynas ant Birutės kalno.

— Aha, tai va kaip. Ar seniai čia gyveni, pušele?

— Labai seniai. Čia gimiau ir augau. Mano senelės ir prosenelės gyveno čia nuo neatmenamų laikų. Mūsų visų šaknys taip susipynusios ir suaugusios, kad kai viena pradeda ošti, visos kitos įsijungia.

— Bet ta Baltija man labai baisi. Jos bangos taip daužosi...

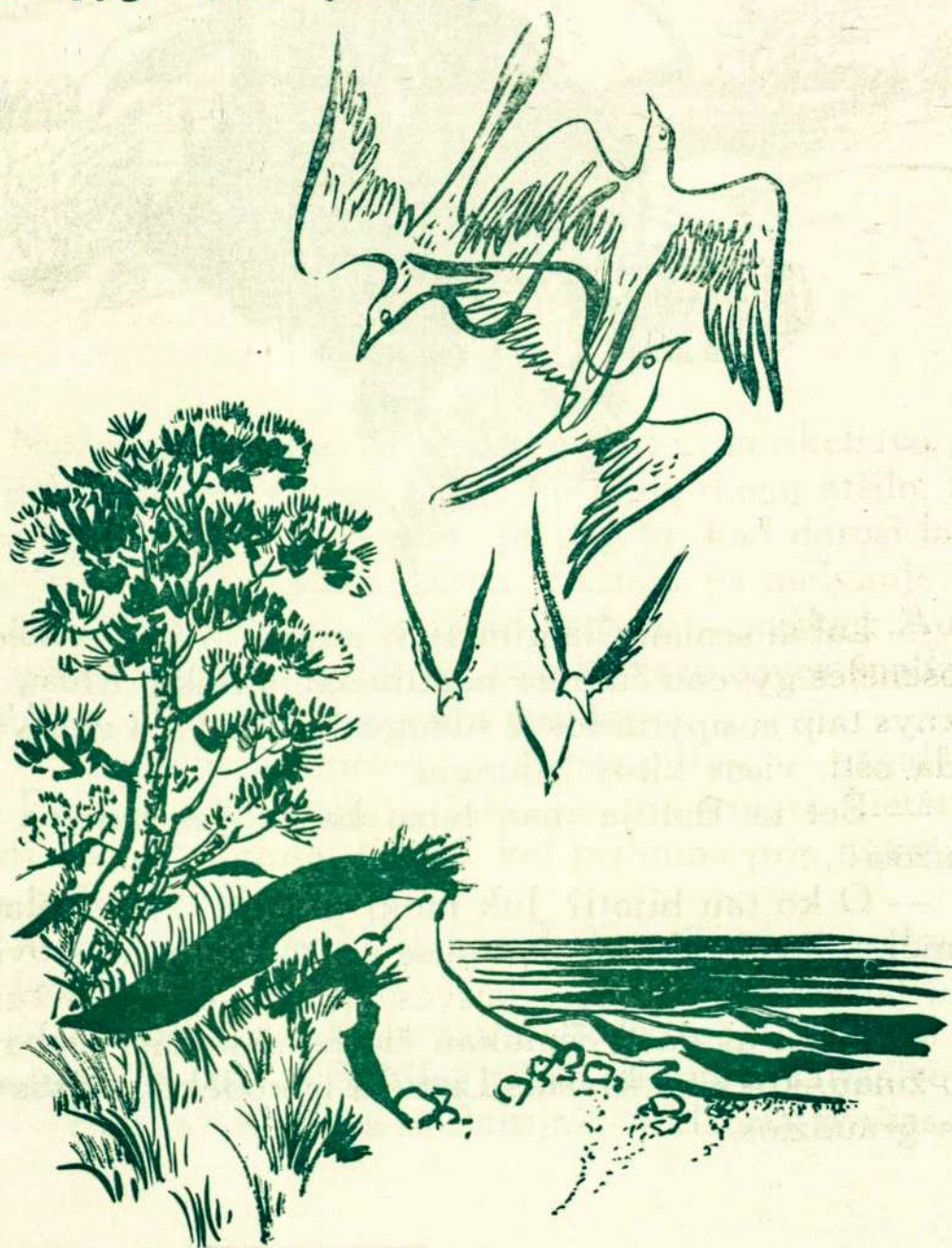
— O ko tau bijoti? Juk moki plaukti... Aš plaukti nemoku, ir tai nebijau. Jau pusę šimto metų čia stoviu ir ošiu laisvės dainas, nors laisvės mes čia dabar neturim.

— Taip, aš daug išmokau čia bebūdamas. Dabar aš jau žinau, koks tai kraštas Lietuva ir kodėl čia visos dainos graudžios.

— Tu turėtum grįžti atgal į Ameriką ir ten papasakoti, ką čia matei ir girdėjai. Baltija nuneštų tave. Ji saugiai palydėtų iki Atlanto, o paskui nuplauktum į Ameriką. Grįžęs, suspindėk taip skaidriai, saulės spindulį pasigavęs, kad visi manytų, jog gintarėlis esi. Tai primins jiems Lietuvą.

— Gerai sakai, pušele. Tada neveltui būčiau taip toli atkeliavęs.

Lašiukas atsisveikino, atsiduso ir švelniai nuslydo pušies spygliu į Baltijos bangas.

paruošė O. Mikailaitė

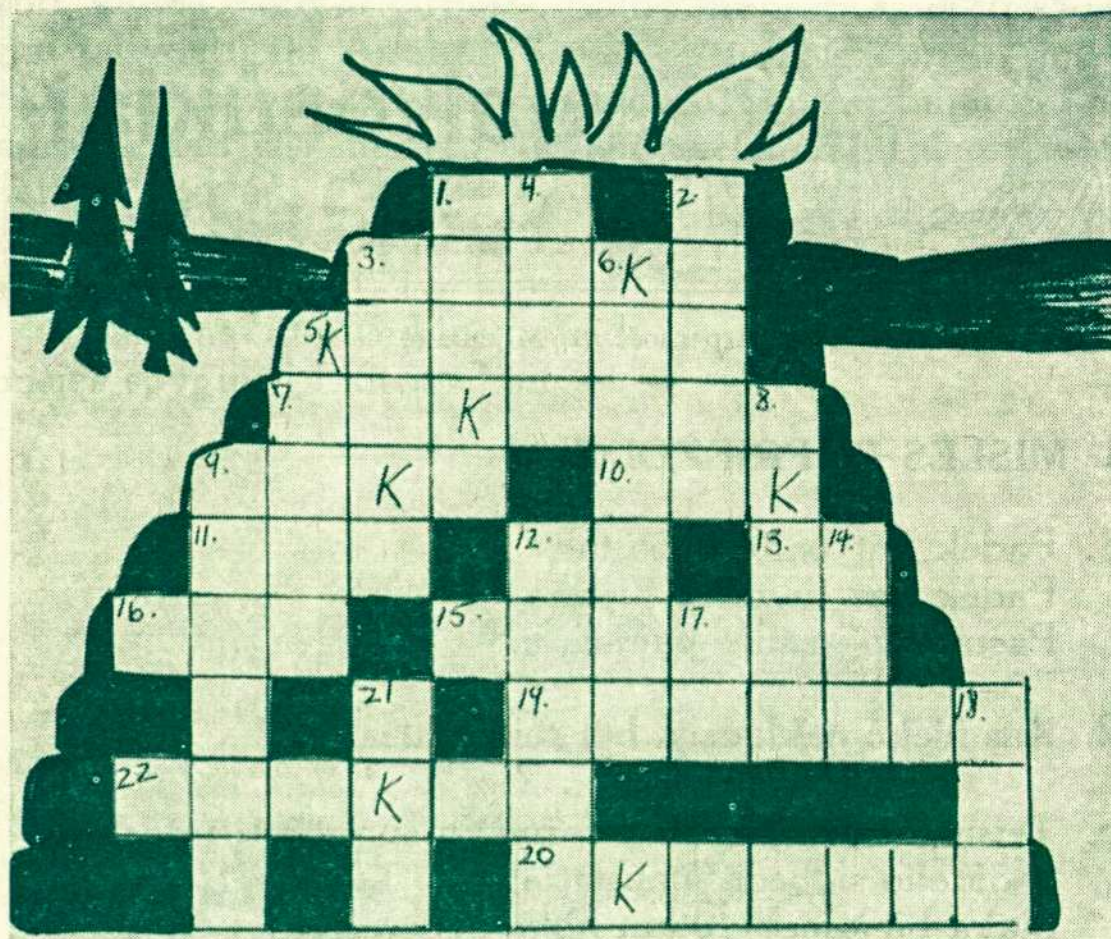
I. MİSLĖS IR PRIEŽODŽIAI

1. Padėk ant balto — baltas,
Padėk ant juodo — juodas.
Pastatysi — saulę pamatysi.
2. Kas nieko neklausia, bet reikia atsakyti?
3. Teisingai išrašyk šių priežodžių sumaišytus žodžius:
Iš didelio siobede mažas tielus.
Slaka būdamas, kitam lioke neparodysi.
Juokiasi duopas, kad lastika juodas.

- II. Padaryk kiek galima naujų žodžių iš žodžio LIETUVA, nepridedant naujų raidžių.

AUKURO KRYŽIAŽODIS

Skersai:

1. Tas, ...
3. Turi rankoje.
5. Kalavijas.
7. Tai, kas nupiešta šiame galvosūkyje.
9. Nojaus laivas.
10. "Tiktai" sutrumpinta.
11. Vakar, šiandien,
12. Pirmas skienuo žodžio "lokys".
13. Pirmas skienuo žodžio "amatas".
15. Birutė buvo Vytauto Didžiojo
16. "Mūsų" sutrumpinta.
19. Palangoje yra kalnas.
20. Aš knygą.
22. Maži žmonės.

Žemyn:

1. Įrankis, kuriuo tarkuojama.
2. Skystymai, kurie pilami ant mėsos.
3. "Laukti" sutrumpinta.
4. "Aidas", atsakant į klausimą kuo.
5. Žmogus, kuris priklauso kariuomenei.
6. Sakyti ar daryti daug kartų.
8. Gardu.
9. Li etuviškas berniuko vardas.
12. Turtas.
14. Išsireiškimas nuo žodžio "matai".
17. Jungtukas.
18. Dantis išsivalo kiekvienas pats
21. pasimatymo!

(Atsakymai 31 psl.)

IV. KAS KUR?

1. Kur Lietuvoje rastum smėlio kopas ir briedžius?
Rinengoje
2. Kur rastum didelį švyturį ir uostą laivams?
Pėklaidoje
3. Kur galėtum pamatyti Čiurlionio paveikslus?
Nauke
4. Kur rastum Aušros Vartus?
Liujvine
5. Kur rastum šventovę, pastatytą atminti Marijos pasirodymą piemenėliams?
Ulšivoje
6. Kur galėtum pasimaudyti jūroje ir pamatyti Birutės kalną?
Langapoje
7. Kur rastum atstatytą senovės pilį ant salos ežero viduryje? Suokrate

V. KAS KĄ?

Linija sujunk žymius žmones kairėje su jų darbais

1. Mindaugas	a. lėktuvu perskrido Atlantą.
2. Gediminas	b. Lietuvos prezidentas.
3. Kęstutis	c. žymus Lietuvos atgimimo poetas.
4. Vytautas Didysis	d. tapo Lietuvos karaliumi.
5. Kazimieras	e. parašė pirmą lietuvišką knygą.
6. Martynas Mažvydas	f. laimėjo Žalgirio mūšį.
7. Maironis	g. žymus dailininkas ir muzikas.
8. Darius ir Girėnas	h. valdė Lietuvą kartu su broliu Algirdu.
9. M. K. Čiurlionis	i. įkūrė Lietuvos sostinę.
10. Antanas Smetona	j. padėjo tėvui valdyti Lietuvą.

VI. Užbaik šiuos palyginimus.

1. Kepurė galvai, kaip kojoms.
2. Debesys žemei, kaip kambariui.
3. Kotas šluotai, kaip medžiui.
4. Drabužis žmogui, kaip paukščiui.
5. Laikrodis laikui, kaip karščiui.
6. Raidės akims, kaip ausims.
7. Balta spalva sniegui, kaip žolei.
8. Vašingtono miestas Amerikai, kaip Lietuvai.
9. Dažai teptukui, kaip plunksnai.
10. Kelias automobiliui, kaip laivui.

VII. Įrašyk žodžius, kurių prasmė čia duota ir kurie turi raides IL.

- a. IL - - - — Ne trumpas.
- b. - IL - - - - — Apvalus, pilnas mėnulis.
- c. - - IL - - — Aukšta žolė pievoje.
- d. - - IL - - — Didelis metalinis puodas.
- e. - - IL - - — Namelis bitėms.
- f. - IL - - - - — Užtiesimas grindims.
- g. IL - - - - — Išsikišę dramblio dantys.

(Atsakymai 31 psl.)

ar žinai?

APIE NEPAKRASTĄ KNYGYNĄ?...

Nelė Mazalaitė

Jūs žinote, kur jūsų apylinkės paštas. Nėra jokios abejonės, kad žinote, bet ar girdėjote, kur buvo paštas Lietuvos miške? Po egle.

Taip. Tenai laiškanešys — o jis buvo vėjų giminės — atnešdavo miško žvėreliams atvirutes, telegramas, laiškus. Juos gražiai sudėdavo ant sausos vietos, po užlinkusiomis eglės šakomis.

Jums turi būti aišku, kad ir rašymo priemonės tada buvo ypatingos. Vieni rašė ilgais pušies spygliais, kiti nudžiūvusią šakelę. Paukščiai dažniausia naudojo savo nagus — užtat tokio

kolibro raštas buvo vos įžiūrimas. O rašė jie, žinoma, ant visokiausiu lapų. Didieji raštai buvo rašomi ant plačių kopūstlapių — štai kodėl nei zuikiai, nei ožkos neturi jokių dokumentų, kurie būtų išlikę istorijai. Vos perskaitę žodį ant kopūstlapio parašytą, neišverdavo nesuvalgę!

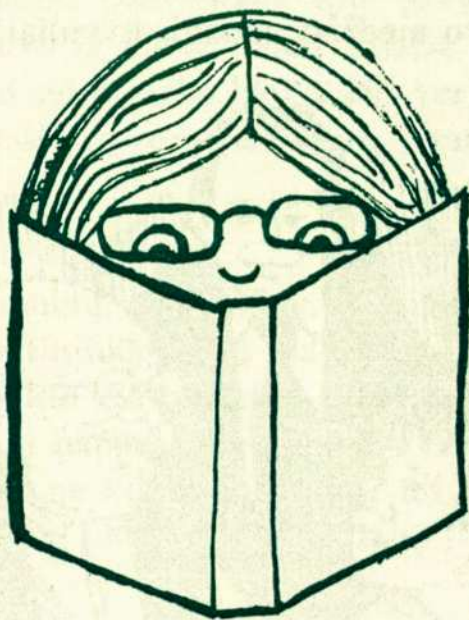
Jei klaustumėt apie telegramas — apie tokias vėjas pranešdavo, pašaukdamas gavėjus vardais. Tie, kuriems jos buvo skirtos, teidavo į paštą. Ten laiškanėšys kiekvienam atskirai pasakysdavo, kokių reikalu taip skubėjo, kad reikėjo telegramos.

Galit įsivaizduoti, kokia linksma vieta buvo tas paštas! Ten susirinkdavo atsiimti jiems skiriamų žinių voverys, ir zuikučiai, ir stirnos, ir visokiausi plepūs paukščiai. Tiesa, vilkai ir meškos turėjo savo atskiras pašto dėžutes prie pat savo namų durų. Taip buvo saugiau mažiesiems žvėreliams...

Kodėl aš čia jums pasakoju apie visa tai? Matot, rašau jums, mieli vaikai, sveikinimą. Ir, pagal seną Tėvynės miškų paprotį, siunčiu jį per Eglutės paštą, kur jūs susirenkate, visų gerų žvėrelių ir medžių draugai. Noriu jums štai ką pasakyti.

Pirmiausia, tikiu, kad jūs visi mylite knygas. Jeigu taip, ką jūs darytumėt, jei būtų vakaras, ar šventa, ir knygynai uždaryti? Visos namuose turimos knygos jau išskaitytos, o taip norisi skaityti, kad nors verk. Pasakysiu paslaptį: jūs tik apsižvalgykite ir pamatysit, kad turite knygyną čia pat.

To knygyno lentynos nuo grindų iki lubų. Ne, ką sakau — iki pat dangaus — pilnos knygų! Ir dar kokių! Tokių negalima gauti niekur kitur. Nors nuvažiuotum į Vašingtoną, į Kongreso biblioteką, negautum. Jei atvyktum į mūsų didelio miesto, New Yorko, biblioteką, kurios duris saugo akmeniniai liūtai, tokių knygų nerastum. Nėra tų knygų parašyta kinų rašmenimis, nei senovinėse molio lentelėse, nei kokiais mazgais sumazgyta. Nė nekalbėkite, kad rasit jas paprastoj mokykloj, kur daugybę svetimų kalbų moko. Niekur kitur nerasite jų, tik savo namuose!

— Bet kodėl aš tų knygų nematau? — klausiate.

— Todėl, kad nežinote, kur žiūrėti, — jums atsakau.

Prieikite prie tėčio ar mamos ir sakykite jiems:

— Papasakok man apie Tėvynę Lietuvą.

Gal pradžioje jie nustebs. Gal sakys, kad neatsimena, kad patys buvo maži, kai iš ten išvyko. Gal net užpyks truputį ir sakys, kad nėra ko pasakoti, nieko nežino. Bet jūs gerai juk žinote, kad knygą reikia skaityti puslapį po puslapio. Taip ir tėveliams galite priminti, kad jeigu jie patys nieko neatsimena iš savo vaikystės Lietuvoje, gal girdėjo ką iš savo tėvų.

Klauskite toliau: kur gimė tėveliai? kur gimė močiutės ir seneliai? Ar jie buvo kada nors Vilniuje, ar Kaune; ar buvo kaimė? Kokie ten buvo medžiai, namai, gyvuliai?...

Gal kada girdėjote, kad kartą gyveno tokia ponija, sultono žmona, kuri tūkstantį ir vieną naktį pasakojo pasakas. Ir jūs galite savo klausimais tėvelių išprašyti, kad pasakotų. Bet jums bus

įdomiau išgirsti apie savo Tėvynę, negu apie kokius svetimus kraštus. Iš bet kur gali sužinoti apie Amazoną, Aliaską ar Tibetą, o tik savo namuose sužinosite apie Lietuvą.

Jūs žinote iš pasakų apie užkeikimus. Jei pikta ragana arba raganius ką nors užkeikia, reikia drąsių didvyrių, kad išvaduotų. Tada viskas vėl tampa taip, kaip buvo anksčiau — gera ir gražu. O piktų burtų galią panaikinti reikalingi du dalykai: tikėti ir žinoti teisybę.

Ir jeigu, tėveliams pasakojant apie pavergtą Tėvynę, apie didvyrius, kurie žuvo ir kurie dabar kenčia kalėjimuose, jums nuriedėtų ašara, tai nėra nieko bloga. Jūs verksit už tikrus kaninius. Ir kas beatsitiktų jums užaugus, visada turėsite Tėvynę savo širdyje.

Po kokio šimto metų, ar daugiau, kai atsirasite prie dangaus vartų, šventasis vartininkas jūsų klaus:

— Kas tu ir iš kur čia atėjai?

Jūs jam galėsite papasakoti apie savo Tėvynę.

— Teisybė! Tai ne koks paklydėlis, tai tikras lietuvis! Jis žino apie mūsų Tėvynę Lietuvą ir kiek daug ji iškentėjo. Įleiskite jį dangų!

Tai jūsų seneliai ir proseneliai jus pažins, išgirdę jūsų kalbą. Jie paliudys, kad jūsų gyvenimas buvo tikras ir vertingas.

DIDVYRIS

Vis dar nenorėjo grįžt namo jis,
Buvo jam miške labai gražu.
Prie takelio akmenuotas griovis,
Perbėgo linksmai jis tilteliu.

Ir liūdnas ten gulėjo akmenėlis.
Ateis diena, kai miško vidury
Raudonai pražys tarutm gėlė jis
Ir šūviui aidint sušnabždės: "Sudie, kary".

*Bostono lit. mokykla
Rikantė Girniūtė, 6 sk.*

VILNIUS

Mano mama su mano pussesere gegužės mėnesyje buvo Vilniuje. Jos važiavo traukiniu iš Varšuvos į Lietuvą. Atvažiavo į Vilniaus traukinių stotį ir jas pasitiko visi giminės. Įteikė daug gėlių.

Susitvarkę viešbutyje, išėjo apžiūrėti Vilniaus. Vilnius yra labai senas ir gražus miestas. Senamiestis yra labai įdomus. Pirmiausia nuėjo prie Aušros Vartų pasimelsti prie stebuklingo Marijos paveikslo. Kai langas atidarytas, paveikslą galima matyti stovint gatvėje.

Paskui jos nuėjo apžiūrėti seno universiteto, kuris atšventė savo 400 metų sukaktį. Atsisėdo į senus suolus ir apėjo visus universiteto kiemus.

Labai patiko šv. Petro ir Povilo bažnyčia. Labai gražios skulptūros puošia ją. Paskui jos nuėjo į Šv. Onos bažnyčią. Ji

yra mažytė, bet labai graži. Po to įlipo į Gedimino kalną. Iš ten matai visą Vilnių. Mano mamai geriau patiko senamiestis. Vilniuje yra ir etnografinis muziejus, kur rodo, kaip lietuviai gyveno nuo senų laikų iki dabartinių.

1975 m. Vilnius turėjo 420,000 gyventojų. Dabar yra apie 500,000 gyventojų. Mes su broliu taip pat planuojam važiuoti į Lietuvą.

*Tadas Dilba, 6 sk.
Bostono lit. mokykla*

LIETUVOS DIDVYRIS

Mano mėgstamiausias Lietuvos herojus yra Vytautas Didysis. Jis gimė 1350 m. Jo tėvai buvo Kęstutis ir Birutė. Jis nebuvo labai aukštas, bet labai energingas, darbštus ir užsispyręs. Vytautas mokėjo penkias kalbas be lietuvių kalbos.

Kai Vytautas buvo Didysis Kunigaikštis, jis norėjo, kad Lietuva būtų stipri ir nepriklausoma. Lietuvos miestai augo, prekyba klestėjo ir mokslas pakilo. Vytautas buvo teisingas ir griežtas valdovas.

Vytautas norėjo sustabdyti didžiausius Lietuvos priešus kryžiuočius. Surinko didelę kariuomenę ir 1410 m. vasarą nužygiavo į Prūsiją, netoli Žalgirio. Ten įvyko didelis mūšis. Daug lietuvių žuvo, bet Lietuva laimėjo.

Nugalėjusi kryžiuočius, Lietuva tapo galinga valstybė. Vytautas norėjo tapti karaliumi. Rugsėjo 8 d., 1430 m. turėjo būti jo karūnavimo diena. Visi laukė karūnos, bet ji buvo pakeliui pagrobta. Vytautas karaliumi netapo, nes naujos karūnos nesulaukė. Mirė 1430 m. spalio 27 d.

*Marija Dudaitė, speciali kl.
K. Donelaičio lit. mokykla
Čikaga*

MANO SAPNAS

Kartą sapnavau, kad aš buvau Lietuvos prezidentas. Aš pasiunčiau lietuvius kareivius prieš rusus. Man labai gerai sekėsi, ir Lietuvos kariuomenė sumušė rusų kariuomenę. Tada Lietuva sumušė Vokietiją ir paskui pasidarė pirmoji šalis visoje Europoje. Lietuva praturtėjo ir turėjo geriausią sostinę visame pasaulyje. Kai koks priešas norėjo užpulti Lietuvą, mes greitai jį sumušėm. Sapnavau, kad Lietuva tokia buvo per ilgus amžius ir tikiu, kad vieną dieną ji tikrai tokia bus.

Vincas Šnipas

Bostono lit. mokykla

KELIONĖ Į LIETUVĄ

Vieną dieną aš su broliuku, sesute ir su savo seneliais skridom į Lietuvą. Būčiau viena skridus su seneliais, bet broliukas ir sesutė norėjo keliauti drauge. Kai nuskridom, mūsų laukė teta ir dėdė. Aš buvau labai linksma.

Teta: Labas!

Dėdė: Labai malonu jus visus susitikti.

Teta ir dėdė buvo labai patenkinti mus pamatę. Jie klausinėjo daug klausimų apie gyvenimą Amerikoje. Važiuojant pas juos į namus, mes matėm daug gražių vaizdų.

Teta: Ar Amerika graži?

Dėdė: Ar jums patinka gyventi Amerikoje?

Elytė: Man patinka Amerika, ten visko yra.

Petras: Ir man patinka.

Justina: Ir man!

Močiutė: Man Lietuva geriau patinka, nes čia tikri mano namai.

Senelis: Aš ir taip pat jaučiu.

Elytė: Ką mes pamatysim Lietuvoje?

Teta: Važiuosim į Aušros Vartus, pamatysim Vilniaus universitetą, katedrą, Šv. Onos bažnyčią, Gedimino kalną ir pilies bokštą. Pamatysim daug įdomių vaizdų.

Dėdė: Nuvyksim į Trakus ir ten apžiūrėsime Trakų pilį ir Vytauto Didžiojo muziejų.

Elytė: Tai ko laukiam, paskubėkim!

Elytė Kalzaitė

Bostono lit. mokykla

DALYVAVAU ŠOKIŲ ŠVENTĖJE

1980 liepos 6 d. man buvo viena iš svarbiausių dienų. Tą dieną virš 2000 lietuvių šokėjų iš Amerikos, Kanados ir kitų kraštų susirinko Chicagoje dalyvauti VI-toje Tautinių šokių šventėje.

Mes turėjome daug repeticijų ir praleidome daug vakarų karštoje salėje prakaituodami, kol mokytoja buvo patenkinta mūsų šokimu. Nors kartais nusibosdavo važiuoti į repeticijas, bet būdavo smagu susitikti su draugais iš šeštadieninės mokyklos. Mes šokome tris šokius: "Vaikų dyvai", "Šėinis" ir "Noriu miego".

Šokių šventę pradėjome paradu, kuris tęsėsi apie valandą. Kaip gražu buvo matyti šokėjus iš viso pasaulio, pasipuošusius tautiniais rūbais!

Po vėliavų įnešimo ir himnų, sekė svečių pristatymai ir sveikinimai. Mes nekantriai laukėme savo eilės, o tada stengėmės sušokti gražiai ir be klaidų.

Man buvo smagu šokti su Kr. Donelaičio lituanistinės mokyklos šokėjų grupe, kuri buvo viena iš didžiausių vaikų grupių.

Viktoras Izokaitis, V kl.

K. Donelaičio lit. mokykla

Čikaga

I. 1. stiklas, 2. telefonas; 3. debesio, lietus; aklas, kelio; puodas, katilas.

III. Skersai — 1. ta, 3. laiko, 5. kardas, 7. aukuras, 9. arka, 10. tik, 11. ryt, 13. am, 15. motina, 16. mūs, 19. Birutės, 20. skaitau, 22 vaikai. Žemyn — 1. tarka, 2. sosai, 3. laukt, 4. aidu, 5. karys, 6. kartoti, 8. skanu, 9. Arūnas, 12. lobis, 14. mat, 17. ir 18. sau, 21. iki.

IV. 1. Neringoje, 2. Klaipėdoje, 3. Kaune, 4. Vilniuje, 5. Šiluvoje, 6. Palangoje, 7. Trakuose.

V. 1.—d.; 2.—i.; 3.—h.; 4.—f.; 5.—j.; 6.—e.; 7.—c.; 8.—a; 9.—g.; 10.—b.

VI. 1. batai, 2. lubos, 3. kamienas, 4. plunksnos, 5. termometras, 6. garsai, 7. žalia, 8. Vilnius, 9. rašalas, 10. vanduo.

VII. a. ilgas, b. pilnatis, c. smilga, d. katilas, e. avilys, f. kilimas, g. iltys.

